

2018-02-22
N2018/01213/SK**Näringsdepartementet**Sveriges lantbruksuniversitet
Box 7070
750 07 Uppsala

Uppdrag att utarbeta prognoser för flöden av växthusgaser till och från skog och skogsmark för åren 2021–2030

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) att redovisa prognoser utifrån uppdaterade scenarier för den svenska skogens och skogsmarkens utsläpp och upptag av växthusgaser fram till 2030 i enlighet med beslut och riktlinjer för redovisning till EU och FN:s klimatkonvention. I uppdraget ingår särskilt att utarbeta underlag för en svensk bokföringsrapport för brukad skogsmark inklusive skoglig referensnivå för brukad skogsmark för perioden 2021–2025 som följer av kraven på information och metoder i EU:s klimatramverk 2021–2030. Scenarierna ska inkludera effekter av ett förändrat klimat, inklusive tillväxtförändringar och klimatrelaterade skogsskador. SLU ska genom en nära dialog med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen verka för att även Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen kan ställa sig bakom de resultat som SLU redovisar. Eventuell avvikande mening ska framgå av rapporterna.

SLU ska inom ramen för uppdraget identifiera behov av att uppdatera befintliga modeller för förrådsberäkningar av biomassa och markkol utgående från gällande krav på redovisning av scenarier över utsläpp och upptag för sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF-sektorn) samt vägledningen för beräkning av en referensnivå för skogsbruk för perioden 2021–2025. Om så bedöms nödvändigt ska modellerna uppdateras innan slutliga scenarier och slutlig referensnivå beräknas. I uppdraget ingår att redovisa resultaten uppdelat på skyddad respektive oskyddad skog, fördelningen på olika trädslag och uppdelat på torvmark respektive mineraljord.

I uppdraget ingår också att ge tekniskt stöd till Regeringskansliet i det löpande förhandlingsarbetet inom EU och FN:s klimatkonvention. I detta ingår att vid behov delta i förhandlingsmöten på uppdrag av Regeringskansliet samt föra dialog med experter från andra länder inom och utom EU.

SLU får för uppdragets genomförande under 2018 använda sammanlagt 3 000 000 kronor som ska belasta anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket, anslagspost 3 Nationellt skogsprogram. Medlen ska betalas ut efter rekvisition ställd till Skogsstyrelsen. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2018. En årlig ekonomisk uppföljning ska lämnas senast den 15 mars 2019 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Skogsstyrelsen på bankgiro 787-8606 senast den 28 februari året efter rekvisitionen.

Delredovisning av underlag för en svensk bokföringsrapport för brukad skogsmark inklusive skoglig referensnivå ska ske senast den 30 september 2018 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 mars 2019 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

SLU ska löpande stämma av med Regeringskansliet (Näringsdepartementet och Miljö- och energidepartementet) under arbetets gång för att säkerställa att analyserna kan utföras utifrån aktuell information om pågående förhandlingsprocesser, inklusive EU-processen om en förordning om bokföring av skogsbruk och annan markanvändning inom EU:s klimatramverk 2021–2030.

Skälen för regeringens beslut

Den svenska skogen och skogsmarken har en betydelsefull roll för klimatet. Klimatförändringarna motverkas genom ökat upptag och ökad upplagring av kol i skog och mark, i olika skogsprodukter och genom ökad tillgång till biobränslen och fossilsnåla material. Kolet binds i träd och annan växtlighet samt i form av svampmycel och dött organiskt material i marken. Kolet avgår från skogsekosystemet i form av koldioxid och metangas. Även avgången av lustgas är viktig att beakta i klimatsammanhang. Det finns en stor variation i upptag och lagring av kol beroende på trädslag och marktyp. Sammantaget sker ett stort årligt nettoupptag till den svenska skogen och skogsmarken. Samtidigt finns det stora arealer dikad torvmark som dikats för att kunna odla skog. Dikningen innebär att syrehalten i marken ökar vilket leder till att torven bryts ned och att koldioxid avgår till atmosfären.

Väl utvecklade mät- och rapporteringsmetoder och en god kunskap om storleken på nuvarande och framtida flöden är viktiga underlag vid förhandlingar om regelverk och åtaganden inom både EU och FN:s klimatkonvention samt som beslutsunderlag vid den fortsatta utvecklingen av den nationella klimatpolitiken.

Viktiga parametrar för skogens och skogsmarkens sammanlagda upptag och utsläpp är den årliga tillväxten samt den årliga avverkningsnivån. Sedan början av 1900-talet har såväl tillväxt som avverkning ökat. Sett över olika 10-årsperioder finns dock variationer, främst vad gäller avverkning. Eftersom både tillväxt och avverkning styrs av många olika faktorer som är svåra att förutsäga bör alternativa scenarier för olika framtida nivåer på tillväxt och avverkning analyseras.

Regeringen gav 2008 SLU i uppdrag att redovisa den svenska markens och skogens upptag och utsläpp av växthusgaser under perioden 1990–2008 enligt olika regelverk och bokföringsmetoder samt att göra scenario- och känslighetsanalyser för perioden fram till 2030 (dnr Jo2008/03958/LB). Resultaten från uppdraget användes som underlag vid pågående förhandlingar om bokföringsmetoder för skog och annan markanvändning vid förhandlingar om ett nytt globalt klimatavtal och vid utvecklingen av EU-interna regelverk. Vidare gav regeringen 2010 i uppdrag till SLU att genomföra ytterligare analyser av framtida flöden av växthusgaser till och från skog och skogsmark på nationell nivå (dnr Jo2010/03598/LB). Resultaten fungerade som underlag till svensk referensnivå för skogsbruk för bokföring av skogens utsläpp och upptag av växthusgaser för Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod åren 2013–2020.

EU:s medlemsländer kom 2014 överens om huvuddragen i EU:s klimatramverk för åren 2021–2030. Beslutet innebär bland annat att LULUCF-sektorn ska ingå i medlemsländernas åtaganden och att regelverket för att bokföra upptag och utsläpp ska fastställas innan år 2020. 2016 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till förordning som inkluderar växthusgaser från LULUCF-sektorn som en separat del i EU:s ramverk för klimat och energi till år 2030. Förslaget har behandlats av Europaparlamentet och ministerrådet och en överenskommelse mellan Europaparlamentet och ministerrådet kunde nås i december 2017. Formellt beslut väntas under första kvartalet 2018. Utgångspunkten i förordningen är att varje medlemsstat förbinder sig till att nettoupptagen av växthusgaser i LULUCF-sektorn

inte ska minska, eller i de fall nettoutsläpp för sektorn redovisas, att netto-utsläppen inte ska öka. Enligt förslaget ska utsläpps- och upptagsförändringar inom markkategorin brukad skogsmark bokföras mot en nationell skoglig referensnivå för upptag och utsläpp. Referensnivån baseras bland annat på prognoser för framtida avverkning och tillväxt givet befintlig skogspolitik. Medlemsländerna ska senast den 31 december 2018 redovisa förslag till nationell bokföringsrapport, inklusive förslag på nationell skoglig referensnivå för perioden 2021–2025 för brukad skogsmark, samt senast den 31 december 2023 redovisa motsvarande rapport och referensnivå för perioden 2026–2030.

Det är centralt att svenska ståndpunkter baseras på så uppdaterad kunskap och information som möjligt. Detta gäller även förslag till nationell referensnivå för brukad skogsmark. Löpande dialog och utbyte med andra experter från parter till klimatkonventionen inklusive från medlemsländer inom EU är en betydelsefull del i detta.

På regeringens vägnar

Sven-Erik Bucht

Hans Nilsagård

Kopia till

Finansdepartementet/BA

Miljö- och energidepartementet/EE, KL och NM

Naturvårdsverket

Skogsstyrelsen